

IZVJEŠĆE
Stručnog povjerenstva
o REAKREDITACIJI
Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Datum posjeta Visokom učilištu:
19. svibnja 2014. godine

Lipanj, 2014.

Sadržaj

UVOD	3
KRATKI OPIS VREDNOVANOG VISOKOG UČILIŠTA	5
ZAKLJUČCI STRUČNOG POVJERENSTVA.....	7
PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA	7
NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA	7
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE.....	8
DETALJNA ANALIZA O USKLAĐENOSTI VISOKOG UČILIŠTA SA STANDARDIMA I KRITERIJIMA ZA REAKREDITACIJU	11
1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete.....	11
2. Studijski programi	12
3. Studenti	13
4. Nastavnici	14
5. Znanstvena i stručna djelatnost.....	15
6. Mobilnost i međunarodna suradnja	17
7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije	19

UVOD

Stručno povjerenstvo koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje izradilo je ovo Izvješće u postupku reakreditacije Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na temelju Samoanalize te posjeta Visokom učilištu.

Postupak reakreditacije koji u petogodišnjim ciklusima provodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO), javno tijelo koje je punopravni član Europskog registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (European Quality Assurance Register for Higher Education, EQAR) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (European Association for Quality Assurance in Higher Education, ENQA), je, prema Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, obavezan za sva visoka učilišta u Republici Hrvatskoj.

Stručno povjerenstvo imenuje Akreditacijski savjet Agencije, neovisno stručno tijelo, kako bi provelo neovisno vrednovanje Visokog učilišta i njegovih studijskih programa.

Izvješće sadrži:

- kratku analizu prednosti i nedostataka visokog učilišta
- popis primjera dobre prakse visokog učilišta
- preporuke za unapređenje i mjere koje se moraju provesti u nadolazećem razdoblju te provjeriti u postupku naknadnog praćenja
- detaljnu analizu usklađenosti sa standardima i kriterijima za reakreditaciju.

Sastav Stručnog povjerenstva:

- prof. Linda Watson, School of Education, University of Birmingham, Ujedinjena Kraljevina (predsjednica Stručnog povjerenstva)
- prof. Claire Cameron, Institute of Education University of London, Ujedinjena Kraljevina
- prof. Annette Leonhardt, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Ludwig-Maximilians, Universität München, Njemačka
- prof. Goran Livazović, Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Hrvatska
- Ivana Roguljić, studentica, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Hrvatska

U analizi dokumentacije, posjetu Visokom učilištu i pisanju Izvješća, podršku radu Stručnog povjerenstva pružali su:

- Maja Šegvić, koordinatrica, Agencija za znanost i visoko obrazovanje
- Neven Kovačić, pomoćni koordinator, Agencija za znanost i visoko obrazovanje
- Lida Lamza, prevoditeljica tijekom posjeta i prevoditeljica Izvješća, Agencija za znanost i visoko obrazovanje

Tijekom posjeta Visokom učilištu Stručno povjerenstvo održalo je sastanke sa sljedećim skupina:

- Upravom
- Radnom grupom za izradu samoanalize
- predstavnicima Povjerenstva za upravljanje kvalitetom
- studentima koji su se odazvali javnom pozivu za razgovor
- nastavnim osobljem
- voditeljima znanstvenih projekata
- pročelnicima odsjeka i voditeljem Centra za rehabilitaciju
- nenastavnim osobljem
- asistentima i znanstvenim novacima.

Stručno povjerenstvo također je obišlo knjižnicu, informatičke učionice, Centar za rehabilitaciju, studentsku referadu i učionice Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta.

Po završetku postupka reakreditacije, Akreditacijski savjet donosi mišljenje temeljem reakreditacijskog izvješća, ocjene kvalitete visokog učilišta te izvješća o ispunjavanju kvantitativnih kriterija dobivenih iz informatičkog sustava koje podnosi koordinator Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

Na temelju mišljenja Akreditacijskog savjeta, Agencija donosi akreditacijsku preporuku kojom ministru nadležnom za područje visokog obrazovanja i znanosti preporučuje jedno od sljedećeg:

1. **izdavanje potvrde** visokom učilištu o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja odnosno dijela djelatnosti, u slučaju da je akreditacijska preporuka pozitivna
2. **uskratu dopusnice** visokom učilištu za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, odnosno dijela djelatnosti, u slučaju da je akreditacijska preporuka negativna
3. **izdavanje pisma očekivanja** visokom učilištu, s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine; pismo očekivanja može uključivati i zabranu upisa novih studenata na određeni period.

Akreditacijska preporuka uključuje i ocjenu kvalitete visokog učilišta te preporuke za poboljšanje i unapređenje kvalitete.

Kratki opis vrednovanog Visokog učilišta

NAZIV VISOKOG UČILIŠTA: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

ADRESA: Znanstveno-učilišni kampus Borongaj, Borongajska cesta 83f, 10000 Zagreb

DEKAN VISOKOG UČILIŠTA: prof. dr. sc. Antonija Žižak

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA:

Ustroj, djelatnosti i poslovanje Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta uređeni su Statutom koji je poslužio kao temeljni dokument za izradu dijagrama interne organizacijske strukture Fakulteta. Posebne ustrojbene jedinice Fakulteta su sedam odsjeka, Kabinet za tjelesni odgoj i rekreaciju, Zavod za edukacijsko-rehabilitacijska istraživanja, Centar za rehabilitaciju, Knjižnica i Tajništvo.

POPIS STUDIJSKIH PROGRAMA:

Fakultet izvodi tri preddiplomska studijska programa – Rehabilitacija, Logopedija i Socijalna pedagogija, tri diplomska studijska programa – Edukacijska rehabilitacija, Logopedija i Socijalna pedagogija), poslijediplomski specijalistički studij Rana intervencija u edukacijskoj rehabilitaciji i poslijediplomski sveučilišni studij Prevenicijska znanost i studij invaliditeta.

BROJ STUDENATA: 812 redovnih studenata

BROJ NASTAVNIKA: 46 stalno zaposlenih nastavnika i 29 vanjskih suradnika

BROJ ZNANSTVENIKA: 46 stalno zaposlenih doktora znanosti, izabranih u zvanja

UKUPNI PRORAČUN (2012. godina): 25.196.349,00 kuna

PRIHODI OD MZOS-a: 19.500.763,00 kuna

VLASTITA SREDSTVA: 5.153.262,00 kuna

KRATKI OPIS VREDNOVANOG VISOKOG UČILIŠTA:

Kao visokoškolska institucija, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet djeluje 51, a kao sastavnica Sveučilišta u Zagrebu 48 godina. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet je jedina visokoškolska institucija u Republici Hrvatskoj koja ustrojava i izvodi sveučilišne studijske programe logopedije, rehabilitacije/edukacijske rehabilitacije i socijalne pedagogije te razvija znanstveno-istraživački i visokostručni rad u znanstvenom području društvenih znanosti, u polju edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti i polju logopedije.

U posljednjih deset godina Centar za rehabilitaciju je postao, kako na lokalnoj, tako i na nacionalnoj razini, relevantna stručna adresa jedinstvena po intervencijama i programima koje razvija i osigurava za osobe s teškoćama u razvoju, invaliditetom i problemima uključivanja u društvo.

Preseljenje u nove prostorije na Znanstveno-učilišnom kampusu Borongaj jedan je od činitelja koji su značajno olakšali razvoj svih aktivnosti Fakulteta u posljednjih sedam godina – znanstvenih, obrazovnih i stručnih.

Fakultet organizira i izvodi tri preddiplomska i tri diplomatska studijska programa te jedan poslijediplomski specijalistički i jedan poslijediplomski sveučilišni studijski program.

ZAKLJUČCI STRUČNOG POVJERENSTVA

PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA

1. Visoko učilište nudi jedinstveni raspon studijskih programa u Hrvatskoj.
2. Predanost nastavnog osoblja nastavnoj i znanstvenoj djelatnosti.
3. Podrška studentima s invaliditetom.
4. Kvaliteta studenata dokorskog studija.
5. Organizacija i izvođenje studijskog programa Socijalna pedagogija.
6. Velik broj projekata i ishoda znanstvenog rada.
7. Praktičan rad unapređuje kvalitetu programa.

NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA

1. Problemi s organizacijom rasporeda predavanja.
2. Neujednačena kvaliteta dokumentacije za različite programe koja uključuje sadržaj, ishode učenja i metode provjere znanja.
3. Niska razina podrške za učenje i poučavanje studenata.
4. Infrastruktura za osiguravanje kvalitete nije dovoljno razvijena.
5. Međunarodna vidljivost mogla bi se povećati putem internetskih stranica i ostalih promotivnih materijala.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Prilagodba nastavnih resursa za studente s invaliditetom.
2. Mogućnost praktične primjene stečenog znanja na istoj lokaciji.
3. Odnos studenata i određenih predmetnih nastavnika posebno je dobar.
4. Promicanje međunarodne mobilnosti, posebno za mlađe znanstveno osoblje.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE

1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete

- Konkretno preporuke uključuju razvoj strateškog plana koji će osigurati veću financijsku neovisnost putem dugoročnih modela komercijalizacije znanstvenih i javnih djelatnosti Visokog učilišta, pogotovo u području pomoćne tehnologije i mobilnih aplikacija. Postoji potreba za integralnijim planiranjem i intenzivnijim praćenjem, organiziranjem i provedbom aktivnosti, osobito u području unutarnjeg osiguravanja kvalitete, unapređenja nastave, aktivnijeg sudjelovanja studenata, informacijskog sustava, veće vidljivosti javnog i znanstvenog rada Visokog učilišta te administrativnih aktivnosti. Svi studijski programi usklađeni su s misijom Visokog učilišta, a sadržaj i struktura te ishodi učenja studijskih programa odražavaju misiju i ciljeve Institucije, ali je potrebna veća ujednačenost strukture programa, pogotovo ishoda učenja, kompetencija i kriterija za evaluaciju studenata.
- Fakultet je razvio politiku i postupke osiguravanja kvalitete koji uključuju redovito prikupljanje i analiziranje relevantnih podataka kako bi se osigurala i unaprijedila kvaliteta svih institucionalnih aktivnosti, pogotovo sudjelovanja studenata. Međutim, još ima prostora za poboljšanje, pogotovo u aktivnom uključivanju studenata u postupak donošenja odluka.
- Studenti su rekli da nisu motivirani za ispunjavanje upitnika o kvaliteti nastave, zbog sporosti Uprave u uvođenju potrebnih promjena i poboljšanja.
- Funkcionalni mehanizmi Visokog učilišta za praćenje i poboljšanje kvalitete znanstvenog rada djelomično su provedeni te je potrebna učinkovitija organizacijska povezanost sastavnih jedinica i usluga, ali i povećanje javne vidljivosti i rada u zajednici.
- Provedba i učinkovitost Poslovnika o radu Etičkog povjerenstva za praćenje neetičkog ponašanja u nastavnom i znanstvenom radu, pogotovo mehanizama za otkrivanje plagijata, je upitna, jer ta pravila nisu poznata i korištena od strane svih djelatnika i studenata, a trebala bi biti obavezna za sve dionike.

2. Studijski programi

- Visoko učilište trebalo bi osigurati dostupnost detaljnih informacija o sadržaju, ishodima učenja, nastavnim metodama (uključujući očekivanja u vezi praktičnog rada) i provjerama znanja za sve kolegije i studijske programe.
- Praktičan rad je ključan i izuzetno cijenjen element studijskih programa, neophodan za buduću zapošljivost diplomanata. Potrebno je poduzeti korake kako bi se osiguralo da svi studenti mogu zadovoljiti uvjete za prisustvovanje na nastavi i steći praktično iskustvo. To bi moglo uključivati razgovor sa studentima o mogućnostima za organizaciju studija i praktičnog rada. Također će možda biti potrebno razmisliti o promjeni rasporeda pojedinih predmeta.
- Visoko učilište trebalo bi voditi računa o tome da osigura dovoljno kvalitetnih resursa koji će studentima pružiti pristup najnovijim materijalima. Kako su udžbenici na

hrvatskom jeziku neophodni za neke studijske programe (npr. za neke predmete na studijskom programu Logopedija), Visoko učilište bi trebalo razmisliti o tome da neke nastavnike oslobodi dijela nastavnih obaveza da bi im omogućilo da se posvete pisanju udžbenika.

3. Studenti

- Zbog preklapanja rasporeda, studenti ne mogu prisustvovati propisanom broju predavanja. Ako nije moguće napraviti raspored koji će studentima omogućiti pohađanje svih predavanja, nastavnici bi morali imati razumijevanja za slabiju prisutnost na nastavi.
- Ispitni rokovi morali bi biti bolje organizirani. Vrijeme između posljednjih predavanja i prvog ispitnog roka nije dovoljno da se studenti pripreme za ispite.
- Visoko učilište moralo bi poboljšati komunikaciju s udrugom diplomiranih studenata.
- Visoko učilište moralo bi organizirati više izvannastavnih aktivnosti i motivirati studente da se uključe u njih.
- Informacije o studijskim programima i mogućnostima zapošljavanja koje su dostupne na internetskim stranicama Visokog učilišta i u drugim medijima morale bi biti detaljnije.

4. Nastavnici

- Visoko učilište ne zapošljava optimalan broj kvalificiranih stalno zaposlenih nastavnika i znanstvenih novaka, što dolazi do izražaja kod analize „obrnute piramide” disproporcionalnosti dobi i varijabilnosti radnog opterećenja. S obzirom na restriktivnu državnu politiku zapošljavanja u području znanosti i visokog obrazovanja, to pitanje trebalo bi se riješiti kroz poslijediplomski doktorski ili poslijediplomski specijalistički program te buduća znanstveno-nastavna napredovanja.
- Visoko učilište predano je održavanju broja stalno zaposlenih nastavnika i njihovog optimalnog omjera sa studentima, kao i pozitivnog omjera mentora i studenata.
- Visoko učilište provodi nekoliko državnih i međunarodnih znanstvenih aktivnosti te je aktivno uključeno u daljnje promicanje istraživačke izvrsnosti i mobilnosti osoblja, što već predstavlja snage ove Institucije.
- Predstavnici studenata istaknuli su očiti nedostatak literature, udžbenika i prikladnih nastavnih materijala, pogotovo za studijski program Logopedija. Visoko učilište mora riješiti to pitanje, kao i problem preopterećenosti znanstveno-nastavnog osoblja. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet tvrdi da vanjske obaveze ne utječu na nastavne i znanstvene aktivnosti djelatnika te da asistentima, višim asistentima i znanstvenim novacima nije dopušteno predavati na institucijama izvan matičnog Sveučilišta. Međutim, primijećena je očita nepodudarnost u opterećenju nastavnika pa je potrebna kontinuirana i temeljitija kontrola tog aspekta.

5. Znanstvena i stručna djelatnost

- Visoko učilište bi trebalo provesti znanstvenu strategiju u praksu tako što će donijeti jasan plan djelovanja.
- Visoko učilište bi trebalo objavljivati u časopisima na engleskom jeziku te bi trebalo osloboditi djelatnike dijela nastavnih obaveza kako bi im se omogućilo da se posvete pisanju udžbenika na hrvatskom jeziku.
- Unaprijediti mogućnosti za umrežavanje doktorskih studenata na državnoj ili međunarodnoj razini, s ciljem povećanja broja studenata poslijediplomskih studija.

6. Mobilnost i međunarodna suradnja

- Visoko učilište bi trebalo iskoristiti članstvo u međunarodnim mrežama za ostvarenje međunarodnih istraživačkih projekata.
- Povećati vidljivost međunarodnih prilika za poučavanje i učenje na internetskim stranicama Visokog učilišta.

7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije

- Postoji hitna potreba za preispitivanjem postojećih prostora za učenje, pogotovo prostora za individualan rad i rad u malim grupama.
- Dodatno administrativno osoblje omogućilo bi stjecanje boljih ishoda učenja. Nastavno osoblje trošilo bi manje vremena na administrativna zaduženja i pripremu materijala, što bi im ostavilo dovoljno vremena za pripremu udžbenika i tako dovelo do dugoročne uštede vremena.
- Knjižnica nije adekvatna niti po pitanju prostora niti resursa.
- Uz dodatne resurse, djelatnike i financijska sredstva, Centar za rehabilitaciju, koji je već dobar, mogao bi postati perjanica centara izvrsnosti.

DETALJNA ANALIZA O USKLAĐENOSTI VISOKOG UČILIŠTA SA STANDARDIMA I KRITERIJIMA ZA REAKREDITACIJU

1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete

1.1. U skladu sa svojom misijom, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet donio je dugoročni strateški plan u čiji je razvoj i provedbu bila uključena većina dionika. Strateški plan obuhvaća mjerljive strateške ciljeve, plan rada i mehanizme za praćenje razvoja za razdoblje od sljedećih pet godina za područja međunarodne vidljivosti, nastavnih procesa, znanstvenog rada i stručnog utjecaja na sredinu u kojoj Visoko učilište djeluje.

1.2. Iako je Povjerenstvo za upravljanje kvalitetom imenovano u skladu s Pravilnikom o sustavu osiguranja kvalitete Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, Visoko učilište samo je djelomično razvilo učinkovitu organizacijsku strukturu i postupke formalizirane u pravnim dokumentima. Zato postoji potreba za integralnijim planiranjem i intenzivnijim praćenjem, organiziranjem i provedbom aktivnosti, osobito u području unutarnjeg osiguravanja kvalitete, unapređenja nastave, aktivnijeg sudjelovanja studenata, mobilnosti i međunarodne suradnje, informacijskog sustava, veće vidljivosti javnog i znanstvenog rada Visokog učilišta te administrativnih aktivnosti.

1.3. Kao sastavnica Sveučilišta, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet aktivno pridonosi ostvarenju sveučilišnih ciljeva, a svoju je strategiju u velikoj mjeri uskladio sa Strategijom, Statutom i ostalim dokumentima Sveučilišta.

1.4. Svi studijski programi usklađeni su s misijom Visokog učilišta, a sadržaj, struktura i ishodi učenja studijskih programa odražavaju institucionalnu misiju i ciljeve, jednako kao i usporedivi studijski programi na renomiranim europskim institucijama.

1.5. Fakultet je razvio politiku i postupke za osiguravanje kvalitete koji uključuju redovito prikupljanje i analiziranje relevantnih podataka, s ciljem osiguranja i unapređenja kvalitete svih institucionalnih aktivnosti, a posebno sudjelovanja studenata. U te su postupke uključeni studenti, dionici iz privatnog i javnog sektora te organizacije civilnog društva koje sudjeluju u osmišljavanju javne politike.

1.6. Utvrđeno je da je Fakultet u početnoj fazi osiguravanja funkcionalnih mehanizama za praćenje i poboljšavanje kvalitete nastave i pravedne raspodjele nastavnog opterećenja, pogotovo po pitanju poboljšanja rasporeda predavanja i osiguravanja odgovarajućih nastavnih materijala i resursa. Studenti su rekli da nisu motivirani za ispunjavanje upitnika o kvaliteti nastave, zbog sporosti Uprave u uvođenju potrebnih promjena i poboljšanja.

1.7. Funkcionalni mehanizmi Visokog učilišta za praćenje i poboljšanje kvalitete znanstvenog rada mogu se smatrati djelomično provedenim, jer je potrebno unaprijediti osiguravanje kvalitete i proširiti nadležnost Povjerenstva za upravljanje kvalitetom. Visoko učilište također bi trebalo osigurati da sva tijela i povjerenstva Visokog učilišta djeluju u skladu s politikom kvalitete tako što će razviti učinkovitiju organizacijsku povezanost sastavnih jedinica i usluga, ali i povećati javnu vidljivost i rad u zajednici.

1.8. Iako ima Etičko povjerenstvo čiji je rad usklađen s Poslovnikom o radu Etičkog povjerenstva, Visoko učilište samo je djelomično implementiralo učinkovite mehanizme za praćenje neetičkog ponašanja u nastavnom i znanstvenom radu, pogotovo mehanizme za otkrivanje plagijata. Provedba i učinkovitost Poslovnika o radu Etičkog povjerenstva za praćenje neetičkog ponašanja u nastavnom i znanstvenom radu, pogotovo mehanizama za otkrivanje plagijata, je upitna jer ta pravila nisu široko poznata i korištena, a trebala bi biti obavezna za sve dionike, kako djelatnike, tako i studente koji drže do svog istraživačkog i stručnog ugleda i odgovornosti.

2. Studijski programi

2.1. Fakultet bi trebao pojasniti kako povratne informacije studenata utječu na razvoj studijskih programa. Iako Visoko učilište traži njihovo mišljenje, studenti ne znaju imaju li njihovi prijedlozi ikakav utjecaj na razvoj studijskih programa.

2.2. Upisne kvote su opravdane.

2.3. Fakultet zaslužuje pohvalu što je odolio prijedlozima za povećanje upisnih kvota.

2.4. Visoko učilište mora objaviti detaljne informacije o ishodima učenja svih predmeta kako bi studenti bili upoznati sa sadržajem i metodama provjere znanja. Iako su te informacije dostupne za neke predmete, nisu za sve pa studenti imaju problema s odabirom predmeta i nisu sigurni jesu li ostvarili potrebne ishode učenja.

2.5. Tamo gdje su ishodi učenja jasno definirani, ima dokaza i da su usklađeni s metodama provjere znanja. Međutim, kako Visoko učilište nije objavilo detaljne ishode učenja za sve predmete, ne može se smatrati da je ovaj kriterij u potpunosti zadovoljen.

2.6. Nastavno osoblje je svjesno da postoje pitanja vezana uz dodjelu ECTS bodova koja se moraju riješiti. Metoda i objašnjenje dodjele ECTS bodova moraju biti jasno dostupni studentima. Na primjer, ako prema programu studija određeni predmet nosi 4 ili 5 ECTS bodova, tada bi dodatni uvjeti za stjecanje 5 bodova morali biti jasni. Također, s obzirom da svi studenti moraju pohađati satove tjelesnog odgoja na početku studija, preporuka Stručnog povjerenstva je da za to dobiju ECTS bod.

2.7. Nije jasno jesu li najnovija znanstvena otkrića uključena u sve predmete. Studenti nemaju uvijek korist od rezultata istraživanja koja se provode na Fakultetu i međunarodno. Razvijaju se novi programi, ali oni nisu potpuno usklađeni s najnovijim međunarodnim trendovima – na primjer, Visoko učilište planira uvesti novi program povezan sa znakovnim jezikom, ali takvi programi u Europi su već zamijenjeni drugima. Lijepo je vidjeti da netko radi s djecom sa slušnim pomagalicama, ali nije jasno kako se taj razvoj uklapa u studijske programe.

2.8. Veliki udio praktičnog rada koji upotpunjuje teoriju predstavlja dobru pripremu za buduće zaposlenje studenata. Od njih se očekuje da pišu seminare i uče u grupama (neke od tih nastavnih stilova koči nedostatak manjih prostorija za učenje u kojima bi studenti mogli raditi u grupama, kao što je navedeno u Standardu 7. Resursi).

2.9. Studentima bi koristio pristup završnim radovima bivših studenata. Oni dobivaju neke dodatne materijale, ali nema dovoljno odgovarajućih udžbenika. Studenti tih visokospecijaliziranih predmeta moraju imati odgovarajuće sadržaje na hrvatskom jeziku. Također bi trebali imati pristup širem rasponu časopisa od onoga koji im je trenutno dostupan.

2.10. Studenti imaju odlične prilike da naučeno gradivo unaprijede praktičnim radom. Visoko učilište ima izvrsne odnose s relevantnim dionicima te formalne i neformalne kontakte koji mu omogućuju stalni protok relevantnih informacija.

3. Studenti

3.1. Uvjeti za upis studenata na Visoko učilište su odgovarajući. Pohvalno je to što se obavljaju intervjui sa svakim kandidatom pojedinačno.

3.2. Studenti Visokog učilišta bave se brojnim izvannastavnim aktivnostima i većina profesora ih u tome podržava. No, studenti su uglavnom samoinicijativni. Visoko učilište trebalo bi organizirati veći broj takvih aktivnosti i motivirati sve studente da u njima sudjeluju.

3.3. Visoko učilište pridaje veliku važnost stručnom usmjeravanju svakog studenta. Profesori su otvoreni za konzultacije i komunikacija sa studentima je izvrsna. Studenti tijekom praktične nastave dobivaju potpunu sliku o tome što se od njih očekuje u obavljanju određene profesije. Također mogu razgovarati i sa stručnjacima. Velika prednost je i blizina Centra za rehabilitaciju.

3.4. Datumi završnih ispita određeni su na početku akademske godine i studenti su o tome pravovremeno obaviješteni. Održavanje kolokvija dogovara se sa studentima. No, kod nekih kolegija, seminarske i druge obveze ne najavljuju se na vrijeme i studente često zatiču nespremne. Isto tako, studenti od nekih profesora ne dobivaju zadovoljavajuću povratnu informaciju nakon provjere znanja.

3.5. Visoko učilište je osnovalo Alumni udruhu, no moralo bi se više poraditi na njihovoj komunikaciji. Iako su zanimanja ove struke u Republici Hrvatskoj okarakterizirana kao deficitarna, stopa zaposlenosti je nestabilna i stoga je potrebno redovito provjeravati potrebe tržišta te u skladu s tim korigirati studijske programe.

3.6. Visoko učilište redovito informira javnost o svom radu, no informacije o studijskim programima i mogućnostima zapošljavanja koje se nalaze na internetskoj stranici i drugim medijima trebale bi biti iscrpnije. Možda je neinformiranost razlog premale zainteresiranosti muškog dijela populacije za upis na studijske programe Visokog učilišta.

3.7. Komunikacija studenata i profesora uglavnom je i više nego zadovoljavajuća. Studenti su slobodni svoje probleme izraziti i na sjednicama. Većina kritika studenata ide na račun referade čiji su djelatnici nepristupačni.

3.8. Postoje problemi koji su prisutni već generacijama, a na koje studenti nikako ne dobivaju povratne informacije. Nastavni planovi kolegija objavljeni na internetskoj stranici su većinom zastarjeli ili ih nema. Zbog preklapanja u rasporedu, studenti fizički ne mogu prisustvovati dovoljnom broju predavanja pojedinih kolegija, za što neki profesori nemaju razumijevanje. Raspored ispita također je loše napravljen i ne ostavlja studentima dovoljno vremena između nastave i ispita, odnosno između dva ispitna termin. Svečane dodijele diploma uglavnom nema. Prijepis ocjena naplaćuje se 50,00 kuna, dok je na drugim visokim učilištima besplatan. Navedene probleme trebalo bi što prije riješiti.

4. Nastavnici

4.1. Broj i kvalifikacije nastavno-znanstvenog osoblja uglavnom su usklađene sa strateškim ciljevima Institucije i odgovarajuće pokrivaju temeljne discipline, ali Visoko učilište ne zapošljava optimalan broj kvalificiranih stalno zaposlenih nastavnika i znanstvenih novaka da bi osiguralo kvalitetu i kontinuitet poučavanja i učenja na svim studijskim programima. To dolazi do izražaja kod analize „obrnute piramide” disproporcionalnosti dobi i varijabilnosti radnog opterećenja između pojedinih starijih i mlađih djelatnika.

4.2. U stvari, to najviše dolazi do izražaja prilikom analiziranja politike rasta i razvoja ljudskih potencijala Institucije, pogotovo ako se uzmu u obzir potencijalna umirovljenja i održivost studijskih programa i istraživačkih aktivnosti, o čemu bi se moralo razmisliti. S obzirom na restriktivnu državnu politiku zapošljavanja u području znanosti i visokog obrazovanja, to pitanje moglo bi se riješiti kroz poslijediplomski doktorski ili poslijediplomski specijalistički program te kroz buduća znanstveno-nastavna napredovanja koja bi trebala osigurati dugoročnu održivost osoblja.

4.3. Međutim, Visoko učilište je predano održavanju broja stalno zaposlenih nastavnika i njihovog optimalnog omjera sa studentima (što je u potpunosti provedeno) i na taj način osigurava male grupe, aktivnu komunikaciju i sudjelovanje studenata, kao i pozitivan omjer mentora i studenata. Zbog nedostatka djelatnika, ali i opravdanog povećanja upisnih kvota, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet ima i određen broj vanjskih stručnjaka i suradnika koji sudjeluju u nastavnim i stručno-praktičnim aktivnostima na Fakultetu i u Centru za rehabilitaciju.

4.4. Visoko učilište je razvilo i u potpunosti implementiralo kvalitetnu politiku za stručno usavršavanje i mobilnost nastavno-znanstvenog osoblja putem veće uključenosti u međunarodne mreže za znanstvenu i istraživačku suradnju, što je i potrebno za ostvarenje misije Visokog učilišta. Fakultet provodi nekoliko državnih i međunarodnih znanstvenih aktivnosti te je aktivno uključeno u daljnje promicanje istraživačke izvrsnosti i mobilnosti osoblja.

4.5. Kao što je već spomenuto, pravila o raspodjeli nastavnog opterećenja samo djelomično osiguravaju jasnu i jednaku raspodjelu rada, a uključuju nastavnu i znanstvenu djelatnost, mentorski rad i konzultacije. Predstavnici studenata istaknuli su očiti nedostatak literature, udžbenika i prikladnih nastavnih materijala, pogotovo za studijski program Logopedija. Visoko učilište mora riješiti to pitanje, kao i problem radnog opterećenja znanstveno-nastavnog osoblja koje je, zbog specifičnih razlika među studijskim programima, jako nedosljedno i neravnomjerno, pogotovo ako se usporedi s propisanih 300 sati radnog opterećenja.

4.6. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet vodi računa da vanjske obaveze nastavnika ne utječu na njihove nastavne i znanstvene aktivnosti: nastavnici mogu predavati na drugim institucijama samo na temelju ugovora o suradnji i s pisanim odobrenjem pročelnika i Fakultetskog vijeća. Nakon što odobri pojedinu suradnju, Fakultet potpisuje ugovor s institucijom na kojoj predaju njegovi nastavnici te o tome obavještava Sveučilište. Sveučilište, također, postavlja granice vanjskim obavezama nastavnika tako da rad izvan Sveučilišta u Zagrebu može iznositi najviše jednu trećinu punog, standardiziranog nastavnog opterećenja. Rad na drugim europskim i međunarodnim institucijama poznatim po svojoj izvrsnosti odvija se u skladu s procjenom nadležnih sveučilišnih tijela i zahtijeva prethodno informiranje rektora i svih članova Rektorskog zbora. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet također je odredio da asistenti, viši asistenti i znanstveni novaci ne smiju držati nastavu na institucijama izvan matičnog Sveučilišta.

5. Znanstvena i stručna djelatnost

5.1. Fakultet ima strateški plan razvoja koji uključuje program znanstvenih aktivnosti za razdoblje 2014. – 2018. godine. Ciljevi istraživanja usklađeni su sa sveučilišnim ciljem povećanja međunarodne vidljivosti. Djelatnici su govorili o potrebi za povećanim sudjelovanjem u europskim programima financiranja. Strateški plan razvoja još ne uključuje plan rada s

rokovima za ostvarenje ciljeva, iako je Stručnom povjerenstvu rečeno da Fakultet svaki mjesec provjerava provođenje plana.

5.2. Strateški dokument pripremljeno je Povjerenstvo za izradu Strateškog dokumenta Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta. Ostali dionici i partneri iz drugih organizacija odnosno vanjsko savjetodavno tijelo nisu spomenuti.

5.3. Visoko učilište ima 92 djelatnika, od kojih je 69 u znanstveno-nastavnim i suradničkim zvanjima. Znanstveni projekti se provode ili su se provodili tijekom tog razdoblja iz područja koja su povezana sa sva tri studijska programa. Vidljivi rezultati tog rada su objavljeni radovi i projekti.

5.4. U proteklom razdoblju djelatnici Visokog učilišta objavili su 358 relevantnih znanstvenih radova, od čega je 85 u vlastitim časopisima, a 127 u časopisima navedenim u međunarodnim bazama podataka. To predstavlja pet radova po članu aktivnog znanstvenog osoblja. Djelatnici su svjesni potrebe za povećanjem udjela radova objavljenih u časopisima na engleskom jeziku, ali postoji i suprotstavljena potreba da se studentima i stručnjacima omogući da o rezultatima istraživanja mogu čitati u časopisima koji su im dostupni na hrvatskom jeziku – to predstavlja stalan izvor napetosti.

5.5. Postojeći sustav napredovanja temelji se na kvaliteti i kvantiteti znanstvene produktivnosti, ali sva napredovanja su zaustavljena zbog čimbenika na koje Fakultet ne može utjecati. Ministarstvo je unapređenja ograničilo samo na ona radna mjesta koja su oslobođena umirovljenjem nastavnika. Budućnost djelatnika koji se nalaze na polovici sustava promocije je nesigurna. Djelatnici moraju otići u mirovinu s navršenih 65 godina života. Visoko učilište dodjeljuje određene interne nagrade za znanstvenu izvrsnost.

5.6. Visoko učilište povećalo je broj objavljenih radova, ali broj publikacija u časopisima na engleskom jeziku i dalje je samo prosječan. Vrlo mali broj objavljenih radova rezultat je međunarodne suradnje.

5.7. Stručno povjerenstvo impresionirano je brojem projekata – 24 – koji znači da svaki djelatnik u prosjeku sudjeluje u 1,5 projekata. To su različiti tipovi projekata koji uključuju nastavno usavršavanje putem programa kao što je Tempus, osnovna i primijenjena istraživanja s visokim stupnjem relevantnosti za praksu te unapređenje znanosti u Hrvatskoj. Na dan posjeta Visokom učilištu jedan član osoblja saznao je da je još jedan kompetitivni projekt bio uspješan. Većinu projekata financira Ministarstvo, ali izvori financijskih sredstava postaju sve raznolikiji i sve se više pažnje posvećuje europskim izvorima sredstava.

5.8. Istraživanja koja se provode uglavnom su primijenjena i zahtijevaju suradnju s dionicima, na primjer, neki su projekti razvili testove za govor i jezik koji se koriste u školama. Društveni učinak predstavlja važan prioritet za Visoko učilište. Jedan djelatnik rekao je da „svrha projekata je da promjene praksu”. Rezultati istraživanja šalju se lokalnim dionicima.

5.9. Polje rada – javne usluge za djecu i obitelji – nije pogodno za komercijalizaciju znanstvenih proizvoda. Međutim, tri člana osoblja plaćena su iz vanjskih sredstava.

5.10. Visoko učilište ima 79 studenata poslijediplomskih studija na čiju kvalitetu znanstveno-nastavno i suradničko osoblje nema primjedbe. Osoblje je, također, izjavilo da su djelatnici i studenti koji rade na svojim doktoratima integrirani u znanstvene projekte i da su u stalnom kontaktu sa svojim mentorima, a da neki od njih imaju i vanjske savjetnike. Nitko se nije želio požaliti na svoje mentore. Visoko učilište odredilo je kriterije koje je potrebno ispuniti da bi netko postao mentor studentima doktorskih studija, održava radionice za nove mentore, a nudi i opciju sumentorstva. Doktorski studijski program nudi kolegije o znanstvenim metodama, ali mentori su ti koji su najvažniji za upoznavanje studenata s istraživačkim metodama. Visoko učilište ima Etički kodeks koji pokriva i znanstvene projekte. Stručno povjerenstvo čulo je raspravu o pridržavanju međunarodnih standarda o dobivanju informiranog pristanka roditelja djece koja sudjeluju u znanstvenim projektima Centra za rehabilitaciju. Stručno povjerenstvo nije vidjelo dokaze o tome da se doktorski studiji završavaju u određenom roku, ali to ne znači da to nije tako – očekuje se da doktorski studij bude dovršen u roku od tri godine.

6. Mobilnost i međunarodna suradnja

6.1. Po pitanju unutarnje mobilnosti, Visoko učilište ima pravila za upisivanje studenata s drugih institucija. Oni koji se žele upisati na studijske programe Fakulteta na prvoj godini diplomskog studija moraju proći dodatne ispite na koje se odlučuju samo jako motivirani studenti, a samo najbolji i uspiju. Stručno povjerenstvo je čulo da studenti koji svoje studije započnu na drugim institucijama često nemaju toliko iskustvo s praktičnim radom kakvo se očekuje od studenata Fakulteta pa im to može predstavljati prepreku. Pa ipak, broj takvih studenata se povećava.

6.2. Fakultet je studentima omogućio niz prilika za mobilnost – ima aktivan dogovor s visokim učilištem *Indiana State University* u sklopu kojeg skupine studenata i nastavnika svake dvije godine posjećuju, a svake dvije godine primaju američke studente. Studenti moraju sami pokriti troškove posjeta Indiani. Visoko učilište, također, ima bilateralne ugovore sa sveučilištima u Yorku (Kanada), Mariboru i Ljubljani (Slovenija), Varšavi i Krakovu (Poljska) Finskoj, Portugalu i drugim europskim sveučilištima.

Međunarodna mobilnost postaje sve popularnija pa je Visoko učilište imenovalo koordinatoricu za ECTS bodove. Studenti su spomenuli prepreke, kao što je nedostatak otvorenih mjesta u željenim državama, propuštanje nekih specijaliziranih sadržaja studijskog programa te financijske zapreke. Stručno povjerenstvo nije vidjelo dokaze o postojanju dodatka diplomi.

6.3. U proteklom razdoblju Fakultet je poticao mobilnost nastavnika, ali problem radnog opterećenja sprečavao je njihov odlazak na dulje vrijeme. Kraći boravci su omogućeni na dva američka i najmanje pet europskih sveučilišta. Jedan djelatnik uspio je provesti semestar u SAD-

u u sklopu programa razmjene nastavnih metoda i unapređenja nastavnog plana i programa za primjenu na matičnoj instituciji. Stručno povjerenstvo nije našlo dokaze da su dva djelatnika provela više od mjesec dana na nekoj inozemnoj instituciji, kao ni da je trećina nastavnika dio svog obrazovanja završila u inozemstvu. Povećanje nastavnih aktivnosti na međunarodnoj razini jedan je od strateških ciljeva Fakulteta koji je zato kao uvjet za napredovanje u zvanju odredio priznavanje kraćih razdoblja mobilnosti, a razvio je i informacijski sustav o postojećim programima mobilnosti za nastavnike.

6.4. Članovi nastavnog osoblja sudjelovali su u radu najmanje 11 međunarodnih mreža. Svaki nastavnik ima mogućnost pohađanja jedne nacionalne i jedne međunarodne konferencije godišnje, a sudjelovanje na više konferencija je moguće ako to dopuštaju sredstva dobivena putem projekata. Ti podaci su impresivni.

6.5. Ovaj kriterij je teško ispuniti zbog jezičnih barijera i visokospecijaliziranog područja rada. Unatoč tome, Fakultet nudi 20 predmeta na engleskom jeziku, s ciljem privlačenja stranih studenata. Samoanaliza navodi kako je u protekle tri godine u studijske programe Fakulteta bilo uključeno devet studenata iz inozemstva. Internetska stranica koja navodi predmete na engleskom jeziku dostupne na Sveučilištu u Zagrebu ne spominje Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet: <http://www.studyincroatia.hr/studying-in-croatia/institutions-and-programmes/teaching-language/english/9996-university-of-zagreb>.

Međutim, predmeti na engleskom jeziku nabrojeni su na internetskim stranicama Sveučilišta koje se odnose na Fakultet: <http://www.erf.unizg.hr/coursesEnglish.html>.

Daljnja podrška za proširenje međunarodne mobilnosti je zaustavljena, jer Fakultet nije uspio zaposliti prodekana za međunarodnu suradnju niti osnovati Ured za međunarodnu suradnju kao posebnu organizacijsku jedinicu. Razlog tomu je generalna zabrana zapošljavanja novog osoblja.

6.6. Fakultet aktivno potiče dolazak nastavnika iz inozemstva. Jedan ga je posjetio radi istraživanja, a tri radi nastavne djelatnosti. Studenti i djelatnici cijene različite perspektive koje donose gostujući nastavnici, kao i pristup najnovijim rezultatima istraživanja. Napredak u privlačenju nastavnika iz inozemstva bio bi veći da je Fakultet u mogućnosti provesti plan zapošljavanja odgovarajućeg osoblja, na primjer, djelatnike Ureda za međunarodnu suradnju. Drugi strateški cilj plana razvoja je pojačati stručne aktivnosti na međunarodnoj razini, što uključuje umrežavanje s međunarodnim kolegama.

6.7. Broj ugovora potpisanih s drugim institucijama udvostručen je u posljednje dvije godine, a Fakultet, ponukan povećanim zahtjevima studenata za odlazak u inozemstvo, stalno radi na dogovaranju novih međuinstitucijskih ugovora. Svake godine Visoko učilište organizira dobro posjećeno predavanje o programu Erasmus koje stimulira zanimanje i za ostale programe i mogućnosti za odlazak u inozemstvo. Fakultet sudjeluje u dva programa Tempus, a ostvaruje i suradnju radi postizanja društvenog utjecaja.

7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije

7.1. Opremljenost učionica je odgovarajuća, ali knjižnica ne zadovoljava kriterije vezane za prostor, knjige, elektroničke resurse, osoblje i računala. Visoko učilište trebalo bi se hitno pozabaviti pitanjem nedovoljnog opsega i broja raspoloživih udžbenika.

7.2. Omjer nastavnog osoblja i studenta je dobar i u skladu s očekivanim. Međutim, broj nenastavnog osoblja nije dovoljan za podršku nastavnim i znanstvenim aktivnostima Visokog učilišta. Nije jasno kako se jedna osoba može na odgovarajući način nositi s cjelokupnom studentskom administracijom, a i studenti su izrazili nezadovoljstvo s tim područjem. Stručno povjerenstvo nije susrelo niti čulo za nenastavno osoblje koje podržava nastavnu djelatnost, što ima negativne posljedice na opterećenje nastavnog osoblja. Taj je problem, također, potrebno hitno riješiti zapošljavanjem dodatnog osoblja.

7.3. Nezadovoljstvo djelatnika i studenata nenastavnim osobljem ukazuje na hitnu potrebu za stručnim usavršavanjem tog osoblja koje će im omogućiti da ponude višu razinu usluga. Mali broj nenastavnog osoblja u određenim službama (npr. u studentskoj referadi i knjižnici) predstavlja dodatni razlog za zabrinutost te može značiti da će to osoblje teško naći vremena za stručno usavršavanje.

7.4. Centar za rehabilitaciju funkcionira kao laboratorij. Ima nešto odlične opreme, ali njezina količina je ograničena, a ni sve sobe nisu osposobljene za promatranje kroz jednosmjerno staklo s ozvučenjem i video opremom. Kada bi se to popravilo, Centar bi mogao pružati bolju podršku studentskom učenju te više mogućnosti za roditelje i stručnjake. Visoko učilište je pohvaljeno što resurse Centra koristi za financiranje dodatnog osoblja.

7.5. Učionice su opremljene određenom suvremenom tehničkom opremom, ali nema dovoljno računalne opreme za podršku učenju i poučavanju ili istraživanju. Računala dostupna za poučavanje grupa studenata nemaju najnovije specifikacije i fizički su tako blizu jedno drugome da studenti nemaju mjesta niti za odložiti papire. Od renomirane europske institucije kakva Visoko učilište želi postati, očekuju se male prostorije s nekoliko radnih stanica za studente, suvremenih i dobro raspoređenih.

7.6. Vidjeti komentare za Kriterij 7.1. Knjižnica ima određen broj najnovijih knjiga, uglavnom na engleskom jeziku, ali mnogo naslova nedostaje, a mnoge jako stare knjige potpuno su zastarjele. Područje s kojim se Visoko učilište bavi brzo se mijenja i studenti moraju imati pristup suvremenoj literaturi. Elektronička baza podataka također nije bila najnovija. Knjižnica je premala, a mala prostorija namijenjena radu studenata nije nimalo privlačna. Ti problemi moraju se odmah riješiti.

7.7. Financijska održivost je osigurana, ali potrebno je osigurati više sredstava za prostorije, opremu i osoblje (kao što je istaknuto u kriterijima 7.1. – 7.6.).

7.8. Visoko učilište koristi vlastita sredstva za podršku radu Centra za rehabilitaciju, posebno za plaće djelatnika. Nedavno je počelo dodjeljivati nagradu za najbolje ocijenjenog nastavnika, a osnovan je i Alumni klub.